

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1842

XII. Die Bischöfe zu Würzburg, Straßburg, Eichstädt, Worms, Speier, Paderborn, Verden, Havelberg und Ratzeburg ertheilen zur Herstellung des Domes zu Halberstadt einen Ablass, im Jahre 1239.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54306)

benedictionem. Ex parte dilecti filii nobilis niri Marchionis in Brandeburch nostris est auri-
bus intimatum, quod duo fratres ejus, fundatores Ecclesie in Stendal, quasdam possessiones et alia
bona eidem ecclesie contulerunt, ejusdem Marchionis accedente Consensu, vnde a nobis humiliter po-
stulabatur, ut bona illa et alia, que ipsa tenet ecclesia, dignaremur eidem ecclesie confirmare. Quocirca
discretionis uestre per apostolica scripta mandamus, quatinus predicta bona, que a fratribus ejusdem Mar-
chionis ipsi ecclesie sunt concessa, et alia, que possidere dinoscitur, ab ipsa ecclesia faciatis pacifice pos-
sideri, eos, qui se temere duxerint opponendos, per censuram ecclesiasticam appellatione postposita com-
pescentes. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, tu ea, frater episcopo, cum eorum
altero nichilominus exequaris. Datum Rome apud sanctum petrum, III. Id. Aprilis, pontificatus nostri
Anno Nono.

Nach dem im Archive des St. Nicolai Stiftes befindlichen Original.

XI. Die Bischöfe Siegfried von Hildesheim, Conrad von Minden und Wilhelm von Havelberg
bewilligen die Theilnahme ihrer Diöcesen an dem für den Tag der Ankunft der Reliquien und
zur Einweihung des Halberstädter Domes gewährten Ablass, im Jahre 1220.

Venerabili domino et fratri in christo dilecto F. halberstadtensi episcopo ac reuerendis
dominis M. preposito A. decano totique eiusdem ecclesie maiori capitulo S. dei gratia hildensem-
fis, C. Mindensis et W. havelbergensis episcopi deuotas orationes in christo cum fraterne dile-
ctionis affectu. Recognoscimus et presenti pagina protestamur, de nostra fore licentia speciali, ut qui-
cumque penitentes vel alii deuoti In die aduentus reliquiarum et dedicationis ecclesie uestre, cui nos
interfuimus, de nostris dioecesibus ad ipsam ecclesiam uestram cum deuotione confugerint, aput eam ean-
dem gratiam, eandem Indulgentiam, quam uestris penitentibus et subditis deereueritis faciendam, ab ec-
clesie uestre antistite libere consequantur. Vt hec uobis firma sint et uenientibus profutura, hanc pagi-
nam, sigillorum nostrorum impressione signatam, ecclesie uestre in testimonium sufficiens erogamus, In
hiis et in omnibus, quibus possumus, nos et ecclesiam uestram semper honorare uolentes.

Nach dem Original des K. Provinzialarchivs zu Magdeburg. Unter den drei an dieser Urkunde
hängenden Stegeln ist auch das des Havelberger Bischofs noch wohl erhalten und sind von der
Umschrift die Worte: Wilhelmus dei gratia noch lesbar.

XII. Die Bischöfe zu Würzburg, Straßburg, Eichstädt, Worms, Speier, Paderborn, Verden,
Havelberg und Ratzeburg ertheilen zur Herstellung des Domes zu Halberstadt einen Ablass,
im Jahre 1239.

— Herbipolensis, argentinenfis, Eistatensis, warmaciensis, Spirensis, Paderbur-
nensis, verdenfis, havelbergensis, Raceburgensis Episcopi vniuersis in christo fidelibus, litte-
ras has uisuris, Salutem in domino Ihesu christo. Scriptum est, quod opera caritatis indulgentiam affe-
rant peccatorum et pendeant illa in cordis contritione sincera in operis confessione uera et in operis
satisfactione pro uiribus consumanda. Et ideo si quis christi fidelium, ad hec caritatis opera liberaliter in-

uitatus, reparationi ecclesie halberstadtensis manum porrexerit adiutricem, de bonis a deo sibi collatis pijs elemofinas erogando, si corde contritus fuerit et confessus ore, nos de omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, Quadraginta dies de iniuncta sibi penitentia ei misericorditer relaxamus. Datum Maguntie III. Non. Julii anno gratie MCCXXX. nono.

Nach dem Original des K. Provinzial-Archivs zu Magdeburg.

XIII. Privilegium des Bischofs Heinrich I. von Havelberg für die Stadt Wittstock, vom Jahre 1248.

Henricus Dei gratia Havelbergenfis Ecclesie Episcopus omnibus hanc paginam uifuris in perpetuum. Temporales actus absorbere solet plerumque humani generis dolus vel odium, nisi firmo ualentur testimonio vel adminiculo literarum. Cum igitur omni sollicitudine ac prudentia commisse nobis Ecclesie debeamus utilitatibus et commodis merito providere et ejusdem incrementis animo pervigili actuque solerti intendere, quatenus crescat in mundanis, et Spiritualibus dilatetur uirtutibus, omnium Christi fidelium scire uolumus dilectionem, quia ciuibus in Wittstock oppido eis deposcentibus ac crebris nos rogatibus sollicitantibus, sed et de speciali consilio uasallorum nostre Ecclesie, donauimus uti eo jure Civili in Wittstock, quo utuntur incole Stendalenses, His tamen exceptis, scilicet quod tota hereditaria possessio simul et ea pars, quam uocant Heerwede et Rade, defuncto marito uel uxore per medium dividatur, et una medietas cedat uiro superstiti, alia uero medietas inter heredes, filios uel filias, disponatur. Si quidem plures sint filii uel filiae coheredes, et uno mortuo uel pluribus, portio mortuorum inter uiuos equaliter dividatur. Si forte filii omnes uel filie moriantur, solo patre uel sola matre superstiti: illa medietas, que attingebat heredes, scindatur per medium et una pars cedat illis, qui proximi sunt linea consanguinitatis, altera autem pars ad radicem, uidelicet patrem uel matrem, reuertatur. Item Si moriatur uir uxore uiva, uel e conuerso decedat uxor uiuo marito, tota substantia haereditaria in partes geminas partiatur et una pars cedat uiuo, reliqua uero medietas ad illos deueniat, qui uiciniores fuerunt consanguinitate. Item nimirum si sine heredibus ambo forsitan moriantur, tota possessio dividatur per medium inter eos, qui utrique parti proximi sunt linea consanguinitatis. Caeterum admittimus ut uadiacio ciuium in Wittstock sint quatuor solidi, uadiacio autem hospitem ibidem sub poena sit octo solidorum. Preterea sententias ignoratas et dubias querent Stendal, si uelint, uel ubi illi de Stendal querere conseruerunt. Uolumus etiam, ut si consules oppidi in correctione iuris, que ad eos pertinet, causa odii, gratie uel timoris, negligentes fuerint, per nos uel per nostrum advocatum secundum iusticiam terminetur. Insuper tertiam partem questus, qui uocatur innunge, que jure principali ad nos pertinebat, libere laxauimus, ita tamen, ut de hac portione et alijs oppidi proventibus honestati et utilitati oppidi amplius intendatur. Cetera omnia donauimus eis iuxta consuetudinem iuris Civilis Stendalensium incolarum. Ne possint hec in posterum aliquorum attemptationibus uiolari, sed ut firma maneant et inconcussa, presentis scripti munimine et Sigilli nostri robore confirmamus, adhibitis testibus uiris idoneis, quorum hec sunt nomina subarata: Wipertus Prepositus in Havelberge, Henricus plebanus in Velowe, Johannes miles de Plawe, Eghardus miles de Byfenflage, Tydericus miles de Brunneswich, Yo Prefectus in Lepin, Hartwicus Advocatus, Henricus de Boch, Ludolphus de Slowen, Henricus de Magdeburg, Petrus de molendino et alii quam plures. Datum Wittstock Anno gratie